

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/22/2020
Identifikačné číslo spisu: 2717201325
Dátum vydania rozhodnutia: 25.02.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Petříková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2717201325.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, proti žalovanému U. W., bývajúcemu v Z., o 4.470,40 eur s prísľušenstvom, vedenom na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 7Csp/30/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 31. októbra 2018 sp. zn. 10Co/395/2017, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trnave z 31. októbra 2018 sp. zn. 10Co/395/2017 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Skalica (ďalej ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. októbra 2017 č. k. 7Csp/30/2017-64 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 3.162,86 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 24. januára 2017 do zaplatenia a v zostávajúcej časti žalobu zamietol. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 36 % (o výške náhrady trov konania mal rozhodnúť súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku). Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 1 ods. 1, 2, § 9 ods. 2 písm. k/, § 11 ods. 1 písm. a/, b/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v znení ku dňu uzavretia zmluvy 7. novembra 2014 (ďalej ako „ZoSÚ“), § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 517 ods. 1, 2 OZ (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších právnych predpisov), § 497, § 499 ObZ (Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. v znení neskorších právnych predpisov), § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia OZ v znení neskorších predpisov, ako i s poukazom na čl. 3 b. 1 Smernice č. 13/1993 Rady EHS. Vecne zdôvodnil uzavretú zmluvu o úvere medzi stranami konania, na základe ktorej žalobkyňa poskytla žalovanému úver vo výške 5.000 eur, ktorý sa zaviazal žalovaný splácať mesačnými splátkami vo výške 77,43 eur v počte splátok 120. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že úverová zmluva neobsahuje obligatórnu náležitosť v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ (výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov). Zákomom stanovené členenie splátky na jednotlivé čiastky úveru nie je svojvoľné, ale predstavuje prehľadné vymedzenie povinností dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke, a aby súčasne nebolo možné,

aby si veriteľ voči dlžníkovi uplatňoval aj nároky, na ktoré nemá právo. Dôsledkom absencie obligatórnej zákonnej náležitosti zmluvy je, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie od poskytnutého úveru žalovanému odpočítal žalovaným zaplatenú sumu 1.838,99 eur a priznal žalobkyni nárok na zaplatenie zostatku neuhradenej istiny 3.162,86 eur, ktorú je povinný žalovaný zaplatiť. V zostávajúcej časti žalobu zamietol. Súčasne priznal žalobkyni úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od omeškania žalovaného s plnením dlhu. Zákom č. 150/2004 Z.z. boli do Občianskeho zákonníka implementované smernice Európskych spoločenstiev a Európskej únie. Súd prvej inštancie tiež konštatoval, že všeobecné obchodné podmienky, ktoré boli súčasťou zmluvy, sú na predtlačenom formulári, ktorých obsah spotrebiteľ nemohol ovplyvňovať. Vo vzťahu k zmluvným úrokom súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) sp. zn. Obo 143/1998, ako i na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) sp. zn. IV. ÚS 476/2012, v zmysle ktorých dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. Dvojnásobné zaťaženie v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z.z. v znení neskoršieho predpisu). Úspech žalobkyne kvantifikoval v rozsahu 68 % (3.162,86 eur) a úspech žalovaného v rozsahu 32 %, teda žalobkyni vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 36 %. O výške náhrady trov konania mal rozhodnúť súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku. Na záver súd prvej inštancie k rozhodnutiu Súdneho dvora Európskej únie C-42/15 uviedol, že amortizačná tabuľka by mala byť neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy, aby bola spotrebiteľovi k dispozícii už na začiatku vzniku zmluvného vzťahu.

2. Proti uvedenému rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie. Krajský súd v Trnave (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 31. októbra 2018 sp. zn. 10Co/395/2017 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej a v časti náhrady trov konania potvrdil a rozhodol, že žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že účelom náležitosti ustanovenej v § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ (v relevantnom znení) je informovanie spotrebiteľa, aby vedel rozlíšiť, aká časť splátky bude použitá na istinu, úrok a ďalšie poplatky, čo mu tiež umožňuje zorientovať sa v danej situácii, pretože inak by nebolo dostatočne určité, akú časť istiny zaplatil (ako bude s jeho platbou naložené) a akú časť úveru platí na úroky a ďalšie poplatky, teda i na odplatu žalobkyne. Konštatoval, že to nemožno nahradiť uvedením len výšky mesačnej splátky. Zmyslu zákonnej úpravy zodpovedá, ak sa každý z atribútov vyjadrený v zákone slovami „suma, počet a termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom (porovnaj rozsudok NS SR sp. zn. 7 Cdo 128/2016, sp. zn. 7 Sžo 61/2015). Stanovenie rozsahu splácania istiny, úrokov a iných poplatkov (tzv. rozčlenenie splátky), bolo možné napr. vymedzením percentuálnej časti označenej splátky, ktorá pripadá na jednotlivé jej súčasti (istinu, úrok a iné poplatky), prípadne mechanizmus spôsobu (pravidiel) jej zmeny. Uviedol, že predmetná obligatórna náležitosť (§ 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ) predstavuje údaj dôležitý pre spotrebiteľa, keďže pomáha spoznať, ako konkrétne budú náklady spojené so spotrebiteľským úverom uhrádzané. Odvolací súd sa preto nestotožnil s právnym názorom žalobkyne, že pre splnenie obsahových zákonom stanovených náležitostí zmluvy postačovalo uspokojiť sa s uvedením výšky mesačnej splátky. V zmluvách, ktoré nečlenia splátky na časť istiny, úrokov a iných poplatkov, spotrebiteľ nevie, koľko má hradiť na istinu úveru, úroky a poplatky. Aby sa spotrebiteľ mohol rozhodnúť pre uzavretie úverovej zmluvy na základe úplnej znalosti veci, je potrebné mu poskytnúť informácie i o nákladoch spojených s úverom. Poukázal pritom na to, že občianskoprávna úprava priradovania čiastočného plnenia dlhu, je založená na prednostnom splácaní istiny a až následne úrokov (ak dlžník neurčí inak) podľa § 565 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zároveň poukázal aj na to, že predmetné zákonné ustanovenie predstavuje implementáciu ustanovení smernice (Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v znení korigenda k tejto smernici) do slovenského právneho poriadku, pričom ide o jej úplnú harmonizáciu. Podľa článku 10 ods. 1 písm. h/ označenej smernice má zmluva obsahovať výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia. Dôvodil tak, že spotrebiteľ ako dlžník by mal byť informovaný (mať

vedomost'), aká časť splátky bude použitá na istinu, aká na úroky a ďalšie poplatky (príp. pravidlá tejto zmeny), aby sa mohol rozhodnúť či zmluvu uzavrie, a aby veriteľ svojvoľne nepriradil plnenie spotrebiteľa i určoval, aká časť sa použije na splácanie istiny, aká na splátky úrokov a poplatkov, prípadne podľa úpravy obchodného práva (§ 330 ods. 2 ObZ). Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru, keď považoval predmetný spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov a v zostávajúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej ako „dovolatelka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a to od otázky „vyžadovania rozpisu splátok na členenie jednotlivých nárokov (istina, úrok, iné poplatky) v zmluve o spotrebiteľskom úvere, za účelom splnenia náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z.“. Poukázala na rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 146/2017, sp. zn. 3 Cdo 56/2018, sp. zn. 4 Cdo 211/2017 a sp. zn. 4 Cdo 187/2017.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená v súlade s § 429 CSP, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod zároveň aj dôvodné.

6. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu.

7. Pokiaľ dovolateľka opierala prípustnosť svojho dovolania o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, k uvedenému dovolací súd poznamenáva, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

8. Dovolateľka následne vyvodzujúc svoje dovolanie z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP namietala, že odvolací súd sa odklonil pri riešení právnej otázky od rozhodnutia odvolacieho súdu z 22. februára 2018 sp. zn. 3 Cdo 146/2017 ako aj od rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 56/2018, sp. zn. 4 Cdo 211/2017 a sp. zn. 4 Cdo 187/2017, keď mal odvolací súd za to, že došlo k porušeniu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o ochrane spotrebiteľa, keď v zmluve uzavretej medzi žalobcom a žalovanou absentovalo rozdelenie splátky na výšku istiny, úrokov a iných poplatkov, čo malo za následok určenie takejto zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov.

9. Otázku interpretácie ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. už najvyšší súd, ako dovolateľka správne uviedla, riešil vo vyššie uvedenom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 146/2017. Z obsahu odôvodnenia uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. je potrebné interpretovať tak, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí nevyhnutne obsahovať číselné vyjadrenie každej jednotlivéj zložky anuitnej splátky (t. j. istiny, úrokov a iných poplatkov). Takáto interpretácia uvedeného ustanovenia dovolacím súdom zodpovedá, tak ako je

nižšie uvedené, účelu Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „Smernica“), právnym záverom uvedeným v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej z 9. novembra 2016 (ďalej aj „rozsudok ESD“ alebo „Rozsudok“) a tiež účelu samotného ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení platnom v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy (ďalej len „§ 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z.“). Pokiaľ teda ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. hovorí o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné toto ustanovenie eurokonformne vykladať tak, že sa tým veriteľovi neustanovuje povinnosť uviesť v zmluve o spotrebiteľskom úvere vyššie uvedené zákonom vyžadované údaje vo vzťahu ku každej jednotlivéj zložke anuitnej splátky, ale len vo vzťahu k anuitnej splátke ako celku.

10. Odvolací súd mal teda nesprávne za to, že princíp právnej istoty prevažuje a Smernica nemá priamy účinok na horizontálne vzťahy medzi jednotlivcami a nepriamy účinok Smernice nemožno použiť contra legem, v zmysle čoho uviedol, že v súlade s doterajšou masívnou aplikačnou praxou súdov je v prípade absencie náležitosti špecifikácie splátok podľa istiny, úrokov a poplatkov potrebné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.

11. V posudzovanom prípade sa odvolací súd pri riešení predmetnej otázky teda odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej vo vyššie uvedenom rozhodnutí najvyššieho súdu. Tento odklon založil prípustnosť dovolania žalobkyne podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a viedol k nesprávnym právnym záverom, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

12. S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že žalobkyňa v dovolaní, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, opodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 1 CSP argumentujúc, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

13. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Dovolací súd zruší aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, len ak nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia dovolacieho súdu (§ 449 ods. 2 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Dovolací súd podľa týchto ustanovení zrušil rozsudok odvolacieho súdu v jeho potvrdzujúcej časti a v nadväzujúcom výroku o trovách konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

14. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne o trovách pôvodného konania aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.